

Coplex sur. St. 56-1984

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:
 Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
 " " " pe 1/2 de an 5 cor.
 " România și străinătate pe an 14 frc.
 " " " " pe 1/2 an 7 "

Prețul inserțiunilor:
 Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte
 etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la
 150 de cuvinte 6 cor. până la 200 de cuvinte
 8 cor., de aci în sus 10 coroane

Correspondințele să adresează redacțiunii
 „FOAIA DIECEZANĂ”
 iar banii de prenumerațiune și inserțiunile la
 ADMINISTRAȚIUNEA
 Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș

L A P A Ș T I

„Hristos a înviat din morți cu
 moartea pre moarte călcând și
 celor din mormânturi viață dă-
 ruindu-le”.

Dumnezeu cel atot puternic și prea bun în nemărginita-i înțelepciune a făcut pe om, ca pe cea mai desăvârșită faptură de pe pământ. Omul după ființa sa aparține atât lumii materiale cât și celei spirituale avându-și corpul din pământ iar sufletul dela Dumnezeu.

Deodată cu facerea lui, Dumnezeu i-a dat și o menire, carea constă întru desvoltarea și perfecționarea tuturor facultăților lui trupești și sufletești, cari duc la adevărata fericire.

Ajungerea acestei fericiri îi eră omului posibilă, căci Dumnezeu i-a dat o minte luminată, o voință liberă, pe cari le susține și ocrotia nemijlocit cu darul său dumnezeesc, și un corp neexpus suferințelor și morții, care putea trăi în veci în apropiere de pomul vieții. Ba pe lângă toate acestea i-a mai dat și un mijloc, prin care omul — pe lângă darurile dumnezești — și singur să poată conlucra la desăvârșirea, la fericirea sa. Acest mijloc a fost porunca din raiu. O poruncă ușoară, însoțită de cea mai aspră pedeapsă, de moartea materială, adică de nimicirea trupului, și moartea morală a sufletului.

Omul calcă porunca din raiu. Trupul se pedepsește cu suferințe și moarte, iar sufletul cu lipsa darului dumnezeesc, cu întunecarea minții și stricarea voinții: amândouă osândite pentru vecie.

Groaza de moarte, ca răsplată a păcatului, devine din generațiune în generațiune tot mai mare și dureroasă tocmai din cauză minții întunecate, a voinții stricate și a corpului dădat pasiunilor și desfrânarilor prin păcat.

Groaza morții crește în raport cu depărtarea omului de cele cerești și cu alipirea lui

de cele pământești. Despărțirea de lume face pentru mulți oameni moartea înfricoșată. Frica de moarte a sporit în ochii oamenilor și prin faptul, că întunecându-li-se conștiința despre nemurirea sufletului și despre o viață viitoare, ei se tem, că puterea morții se va extinde și asupra sufletului lor și astfel le stă înaintea o nimicire totală. În fine, dacă și unii oameni mai luminați aveau speranța unei vieți noi, apoi moartea totuși își arată grozăvia ei prin aceea, că adică nu se știa, dacă în viața ceaialtă vor fi fericiți sau nefericiți, le va merge bine sau rău. Cu cât mai mult este omul conștiu, că a făcut diferite păcate și nedreptăți, cu atât mai mult trebuie el să se teamă, că va fi pedepsit după moarte, și astfel puțină bucurie îl poate aștepta acolo. Și cu atât mai vartos să se teamă de aceasta, căci își face despre Dumnezeu astfel de idei, cari îl înfățișau ca pe un Domn aspru, răsbunător și plin de mânie. Și unde nu se nutriau astfel de idei, conștiința de păcat făcea pe oameni a aștepta puțin bine în viitor. De aceea cu tot dreptul se zice (I Cor. 15, 56): „Iar boldul morții este păcatul”.

Acestea toate sunt împrejurări, cari fac moartea groaznică și înfricoșată.

Dar atotînduratul Dumnezeu încă în raiu a promis lui Adam și Evei și prin ei tuturor urmașilor lor trimiterea unui Mântuitor, care va zdrobi puterea morții. Și plinindu-se timpul a și trimis Dumnezeu pe acest Mântuitor, care este Domnul nostru Isus Hristos. El a luat morții puterea, ce o avea asupra omenimii întregi, reducându-o la aceea ce are să fie: puntea de trecere la o viață nouă și mai bună.

Întrebăm acuma: Cum și prin ce a frânt Domnul nostru Isus Hristos puterea morții? Aceasta a făcut-o el prin:

1. *Învățăturile sale.* El propunea apriat și pe față învățătura despre nemurirea sufletului

omenesc așa, că toți, cari cred în el, au firma speranță, că vor trăi de vor și muri. El învață învierea corpului. Mai departe, că Dumnezeu este gata a iertă oamenilor păcatele, dacă ei se îndreaptă și arată roade de pocăință. Când zice așadară apostolul Pavel: „Boldul morții este păcatul“, apoi acest bold s'a desființat, de oare ce omul are speranță, că Dumnezeu nu-l va pedepsi mai mult pentru păcatele făcute dar îndreptate prin pocăință. Și căutând Hristos a readuce prin învățăturile sale omenimea la primitiva nevinovăție și curățenie a inimii și vieții lor, a-și înfrânge patimile lor, a-și restringe dorințele și poftile lor, a-și moderă alipirea lor prea mare de cele pământești, punându-le în vedere în schimbul lor bucurii mai mari, la cari vor ajunge după moarte: așa moartea nu le poate apărea lor mai mult amară, ci mai vărtos să se bucure de ea privindu-o ca pe un prietin, carele îi conduce din colo la o viață de fericire vecinică.

Totuș aceste învățături singure n'ar fi liniștit oamenii pe deplin, pentrucă tot se mai puteau trage la îndoială asigurările lui Hristos. Hristos făcū deci mai mult; el strică puterea morții prin

2. *Însaș moartea sa.* Prin aceasta nu numai că câștigă omului iertarea păcatelor lui, cari îi îngreunează moartea, ci prin ea întărește toate, ce le-a spus oameilor despre cealaltă viață și despre intențiunile lui Dumnezeu cu ei. El firește a făcut în viața sa destule lucruri și minuni, ca oamenii să-i poată crede, dar totuș că să-i impresioneze și mai mult, dovedī el prin exemplul său propriu, că e sigur de ceea ce învață și că de moarte nu se teme, „ca prin moarte să surpe pe cel ce are stăpânirea morții, adecă pe diavolul. Și să mântuească pe aceia, cari cu frica morții erau supuși robiei“ (Evr. 2, 14, 15). Mântuirea aceasta s'a săvârșit însă pe deplin prin

3. *Învierca Domnului.* Ceea ce ochiul vede, inima crede. Acum vedem cu ochii asigurările lui Hristos despre viața după moarte și despre înviere. Ele nu sunt vorbe goale, căci faptul dovedī toate acestea. Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le.

Putem dară mângăiați să exclamăm: „Unde-ți este, moarte, boldul tău? Unde-ți este, iadule, biruința? Iară lui Dumnezeu mulțămită, carele ni-a dat nouă biruință prin Domnul nostru Isus Hristos.

„Drept aceea, iubiții mei frați, fiți statornici, neclătiți, sporind întru lucrul Domnului pururea, știind că osteneala voastră nu este deșartă în Domnul“ (I Cor. 15, 55—58).

Nazarenismul

— Istoriă și ființa lui —

de Dr. Vladimir Dimitrievic

(Traducere)

— (Continuare) —

„Ce e iubite, ori tu te mai gândești? Hai frate, până când o să petreci în întunec? Nu-ți perde sufletul și apoi să ajungi în iad spre muncă vecinică! N'ai meditat asupra celor ce stau în locul indicat de fratele N.? Iată și eu ți-am adus frumoasa noastră carte de cântări „Harfa Sionului“. Hai să-ți cetesc o cântare, care ți-o dictează ție ingerii din ceriuri: „Apel către începători,“ precum și tu ești începător în traiul bineplăcut lui Dumnezeu. Ascultă:

„Numai să n'ai teamă! Când cel rău te amenință, ei, vezi, ce ți se spune aci, ori doară nu ești încă clar, că vei arde în muncile iadului, dacă nu te pocăiești de timpuriu și nu te întorci la Hristos?... Dar hai, iubite, vină în adunarea noastră, apoi aci vei vedea și vei auzi toate în ce fel de întunec ai fost până acuma, înaintea ta ți-se va deschide o noauă lume și pe tine te va vedea Dumnezeu!“

Așa vorbește al doilea și încă altele de tot felul. Însă nici el nu e cel din urmă. După el mai urmează al treilea și al patrulea și mai mulți. Îl încurcă pe sărmanul de i-se învărt creerii.

Dacă au observat, că e de tot confuz, atunci într'o seară se adună în număr mare la un nazarean, care e mai aproape de prada cea noauă. La adunare învită și pe respectivul, ca să vadă cu ochii odată și să audă cu urechile, ce lucruri plăcute lui Dumnezeu fac ei când se adună. În casa de rugăciuni nu'l introduc încă, că prin aceasta s'ar putea întâmplă, ca respectivul novit și de rușinea înaintea lumii să refuze pentru totdeauna, și atunci ce au făcut? Nimic. Ci mai bine așa, treptat.

Când novitul intră la ei îl întâmpină cu priviri și suris plin de iubire așa că el abea poate crede. Toți îl primesc cu cea mai mare iubire, îl intrabă, îl incurajază. Iar după ce au făcut din destul, atunci un frate deschide sf. Scriptură se'nțelege la locul acela; el apoi poate să-l prezinte ca și cum acela se referă la biserica noastră, la corupția și păcătoșia ei. După-ce a terminat cu aceste palavre încheie cu câteva cântări alese din „Harfa Sionului“, mâna dreaptă a lor. Terminând și acest lucru, se apucă să laude legea lor, să vorbească despre avantajele acestei legi, avantaje, cari de sine se impun omului. Spun că numai oamenii lor ajung în împărăția ceriurilor, iar toți ceilalți ajung în iad, și îi fac propunerea, că și el să ese odată din acel Babilon, unde e tot minciună, tot înșălăciune, tot păcat.

Respectivul de rând sucumbă ispitei și declară, că el adescori a gândit asupra păcatului și asupra iadului și totdeauna a avut frică de iad, deci el va trece la legea lor, dacă aci și așa nu există păcat.

Acum se'ncepe pentru un timp o adevărată goană! În tot momentul se întâlnește cu câte un nazarean, care îl oprește și-l întreabă în mod amical și-i dă îndrumări.

Nici însași curtea și nici casa lui nu o lasă în pace. Aci sunt în tot momentul — își fac ceva de lucru. Dar lucru de căpetenie e să nu-l scape din vedere încă două trei săptămâni, căci s'ar putea întâmpla, că unul sau altul dintre credincioșii mai independenți ai bisericii dreptmăritoare să-l aducă la cunoștință și astfel să li se răpească prada și meritul înaintea scaunului Creatorului!

Deci săteanul sau meseriașul nostru ca și când ar fi hipnotizați, după toate aceste, părăsește legea străbunilor săi, și trece acolo, unde l-au sedus nemernicii de sectari. El vede, că a făcut ceva, dar nici el nu știe, ce a făcut. El nu știe ce nedreptate mare a făcut prin aceasta acelei legi, în care a trăit generațiunile sale în curs de mai multe zeci de veacuri, în care a trăit și au murit strămoșii lui, în care l-au botezat și pre el părinții și în care el a crescut și a învățat cuvântul lui Dumnezeu. El prea ușor a cedat minciunilor acelor, cari cu tot felul de scornituri proaste îi arată, că legea dreptmăritoare nu e lege plăcută lui Dumnezeu și Mântuitorului și deci nici nu poate da sufletului omenesc hrana adevărată și mântuitoare, toate aceste se pot ajunge numai în legea lor, în „bălâmcu“-ul făcut de fanaticul calvin-baptist Samuil Fröhlich! —

3. Novișului lor îi voi face toate serviciile până la un timp, ei îi vor da bani împrumut fără de interese, îi ară și îi samănă pământul, îi ajută la seceriș, la trier, la cules de cucuruz — cu un cuvânt îi vor face câte toate. Dar nu durează acest serviciu mult timp. Când află ei, că el nu-i va mai părăsi, atunci ei îl părăsesc.

Așa istorisește O. D. D. Petrović în „Srpski Sion“² despre un cântăreț bisericesc cu numele Filip, om foarte sărac cu șapte-opt copii mărunței. El de altcum era rotar de profesiune. — Cu câți-va ani mai înainte năvălesc și asupra lui nazarenii, și le succede să zăpăcească pe bietul om. l-au promis că-l vor despăgubi pentru plata ce a avut-o dela comuna bisericească și afară de aceasta — îi ziceau — va moșteni și împărăția cea cerească. Dar după ce l-au înșălat degrabă i-au întors spatele! Azi să căiește, că li-a crezut, dar ce se face. Dincoaci n'a ramas iar dincolo și-a stricat-o, căci ei zic că el nu se poartă conform rânduelilor lor!³

4. În casa, unde bărbatul e nazarean iar femeia nu, aci de rând femeia va înduplecă pe bărbat să se tase de nazarenism.

Într'un sat oare-care bărbatul trece la nazareni. Soția nici de cum n'a avut pace din cauza acestei treceri, dar înzădar a stărui să-l înduplece. Odată se'n-toarce bărbatul dela câmp obosit și flămând și roagă femeia săi de ceva fectură de cină. Dar femeia îi răspunde așa: „Ei, iubite bărbate, lucrurile sufletești sunt mai urgente decât cele trupești, iată vezi eu toată ziua am petrecut-o întru rugăciune și n'am avut timp, când să-ți ferb ceva“. Bărbatul s'a legănat în speranța, că și soția lui va trece la nazarenism, dar când a văzut că ea și a doua și a treia zi face tot așa și că nu poate eși cu ea nici de cum la capăt, atunci îi zice: „Ei dacă e chiar așa, hai să fie iar ca mai înainte“.

În alt sat a trecut la nazareni un sgărcit avut. Muierea se pune și sparge înaintea lui vasele cele mai drage numai ca să-l supere, să-l scoate din fire. făcându-l astfel să injure. Bărbatul toate le suferă fără a zice măcar o vorbă. Dar când a ajuns rândul și la borcanul, care pare-că i-a căzut dela inimă, el începe să injure aspru și se asă de nazarenism.

Însă, unde femeia a trecut la nazarenism mai nainte decât bărbatul, e greu a o scoate la cale. Atunci nu ajută nici maniera frumoasă nici urată. Adevese-ori capătă și bătaie groaznică dela bărbat, dar ca atunci e încă și mai încăpăținată. Ea atunci zice: „Nu vă temereți de cei-ce ucid corpul, sufletul nu'l pot ucide“. Între astfel de împrejurări nu arare-ori se întâmplă, că femeia prin încăpăținarea sa învinge pe bărbat și'l atrage și pe el la nazarenism.

Într'un sat vine pe neașteptate bărbatul cu femeia la preot și-i spune, că ea a trecut la nazareni, dar el nu poate suferi pe acești frați mincinoși. Chiar acum a scos-o din mijlocul lor. Preotul văzând, că femeia și așa e bolnăvicioasă, sfătuie bărbatul să trateze cu ea cu blândețe, însă bărbatul nu voiă nici să audă de aceea și că e mai de grabă gata să se despartă de dânsa decât să trăească mai departe cu o această fățarnică. Preotul îl roagă să nu precipiteze lucrul, mânia e sfătuitor rău, să aștepte până a doua zi, ca să se poată pregândi mai bine. Și ce s'a întâmplat? A doua zi bărbatul s'a făcut nazarean!

Și iar în alt loc vine bărbatul la preot, că îndată ce femeia lui se mai duce în adunare, o va ucide. Preotul încearcă să-l liniștească. Nu mult și femeia iar se duce în adunare, iar bărbatul se ia după ea cu cutitul și ar fi tăiat-o, dacă oamenii nu i ar fi luat cutitul. Și totuș cine ar crede, că și acel bărbat curând a trecut și el la nazarenism.⁴

5. Înrudirea de sânge ei nu o prețuesc. Dacă d. e. un membru al familiei a trecut la nazareni, însă ceilalți nu, atunci el deolată își perde toată iubirea și cinstea față de ai săi, adevăcă față de tată, mamă etc. Lui un nazarean e radă mai aproape decât de rând și zice: „Acela e frate după sânge, dar acesta e după duh, deci el e mai aproape.“ (Va urma).

² Vezi articolul interesant: »O *Hazarenu-ma*« (despre nazareni) epistolă amicală a lui *Dušan Petrović*, paroh în Nadali. „Srpski Sion“ pe anul 1892; Nr. 32. 33 și 34.

³ Însă rafinații nazareni au ocaziune admirabilă să-și ascundă înclinarea spre dulcea nelucrare sub mantaua unei profunde evlavii. Declarând lucrul trupestic de un fel de pedecă al ocupațiunii cu cele cerești un astfel de nazarean rafinat umblă dela unul până la altul d'între cei „cari tânguesc în Babilon“, îi istorisește despre minunile legii sale sau șede în umbră și cetește în sf. Scriptură, se roagă la Dumnezeu ori că cântă din „Harfa Sionului“ fără a se gândi că adevărata evlavie se arată și mai bine și mai curat chiar în însuș săvârșirea lucrului chemării sale.

Dar ce face până atunci cositul, căratul, trieratul, aratul și săpatul? E, doară se va afla vre-unul dintre „prieteni“ neversafi ori chiar dintre „frații“ cei mai tineri, cari îi vor sări întru ajutor unui sfânt atât de rar dorind ca prin aceasta nu numai să-și câștige recunoștința celorlalți, ci și în răi însuș să ocupe loc cât se poate mai sigur.

⁴ Vezi aceste exemple în *Szeberinyi*, pag. 72 și 73.

Nou proiect de reformă a învățământului Religiei

(Continuare și fine)

Acest fapt am voit să-l atingem pe scurt la acest loc. Motivul principal, pe care și-l bazează Staude părăsirea, că teoria cultural-istorică pentru învățământul Religiei nu e corespunzătoare, îl află în *raportul dintre scopul învățământului Religiei creștine și dintre particularitatea mijloacelor date*. Scopul este: a conduce pe copii la Hristos și printrânsul la Dumnezeu; mijloacele de învățământ date de istorie sunt: istoria biblică a V. și N. T. Cel mai însemnat și mai puternic mijloc este fără îndoială materia T. N. față de care materia T. V. se reduce la valoarea unui mijloc secundar. Materia T. V. posedă o valoare independentă ca mijlocitoare a unei conviețuiri cu personalități religioase însemnate, însă numai întrucât și în această privință conduce pe copii la Hristos și întrucât acele personalități au caracter creștinesc; pe de altă parte are o valoare apercipivă însemnată ca mijloc pentru deplină și profunde cuprindere a persoanei și a lucrării lui Isus. Așadara numai prin aceea și numai într'atâta e un mijloc ducător la scop, că e în stare a deșteptă și a nutri religiozitatea creștinească. În privința acestui raport dintre scop și mijloace (asemenea prin asemenea!) teoria treptelor cultural-istorice purcede cu totul contrar. Ea își fixază ca scop pentru o parte mare a timpului din școală: înaintarea pe trepte culturale prin prelucrarea unei materii de învățământ luate din istoria ante-creștină a Religiei. Teoria cultural-istorică admite deci, că în viața sufletească a unui copil creștin sunt anumite trepte ~~anticeștine~~ și anticreștine, care trebuiesc nutrite cu materie asemănătoare, spre a conduce pe școlari — prin ele și trecând peste ele — în fine la Hristos. Aceste trepte anticreștine însă nu sunt în sufletul unui copil creștin. Și chiar și dacă ar fi — dacă considerăm scopul: conducerea la Hristos — ar fi o nechibzuială a le nutri și ale promovă, ci din contră ele trebuiesc delăurate. Un copil creștin, care s'a născut și viețuiește în comunitatea creștină, se află pe treapta creștinismului, și în această treaptă trebuie aprofundat, — sau altcum zis: treapta mare a creștinismului are o mulțime de trepte mai mici, pe care copilul creștin an de an trebuie să înainteze și pe care trebuie să le percurgă și după ce a ieșit din școală în viață.

Un alt motiv este, că teoria treptelor cultural-istorice prin accentuarea prea tare a elementelor cultural-istorice, prea mare pond pune pe ființa istorică a vieții religioase. Aceasta însă duce la o cuprindere unilaterală a Religiei creștine, anume ca și când aceasta ar fi rezultatul cel mai înalt al unei lucrări omenești, pe când ea după Evanghelie este un dar de sus. Și apoi foarte ușor se poate, ca Hristos să fie prezentat ca un ideal pământesc, numai ca un urmaș al celor vechi, ca cel din urmă Proroc, care la lucrarea antecesorilor săi n'a avut decât să mai adaugă ceva.

Din aceste considerații se lapadă teoria treptelor cultural-istorice ca datătoare de ton pentru alegerea și aranjarea materiei de învățământ în Religie. Așadara să nu se urmărească o aprofundare și așa zicând o conviețuire în treptele antecreștine, ci o aprofundare și conviețuire numai în tot ceea ce e creștinesc; iar Religia Testamentului Vechiu o consideră Staude numai într'atâta ființial înrudită cu Religia creștină întrucât înțelegerea ei este necesară și în creștinism. Acest serviciu pregătitor însă îl poate face materia Vechiului Testament pe fiecare treaptă a instrucției în Religie, iar nu numai pe o treaptă odată pentru totdeauna.

Părăsind deci teoria „cultural-istorică”, fără a accepta însă teoria „cercurilor concentrice” — al căror contrar e și acum — și fără a face un compromis între aceste două teorii referitoare la alegerea și percurgerea materiei de învățământ, ci bazându-se numai pe rezultatul câștigat în urma raportului dintre scopul și mijloacele învățământului Religiei, apoi pe proprietatea ambelor grupe ale materiei de învățământ și pe particularitatea treptelor de dezvoltare ale copilului, — Staude a lucrat următoarea schiță de plan de învățământ pentru Religie: Gradul inferior (anul 1—2 de școală): După un curs premergător, care se compune din viața lui Isus în cea mai simplă formă, urmează istorioare din viața Patriarhilor T. V., și se încheie cu istorioare noi din viața lui Isus. Gradul de mijloc (anul 3—5 de școală): Întâiu întreaga materie a T. V., apoi întreaga materie evanghelică, aleasă amăsurat priceperii copiilor de pe această treaptă, și unde e de lipsă la istorioarele din T. V., se face provocare la principiile creștinești. Gradul superior (anul 6—8 de școală): Întâiu o reprivire asupra T. V., din punct de vedere creștinesc, apoi Profetii, după aceea comunitatea jidovească; și apoi viața lui Isus în ordine cronologică; la urmă Faptele Apostolilor, istoria bisericească, catehismul.

În conformitate cu acest plan își prelucră Staude „Preparațiunile” sale, din cari două volume au și apărut.

Oul de Paști

Oul, ca simbol al vieții și al morții, a fost cunoscut nu numai de popoarele străvechi păgâne, ci și la popoarele despre cari ne vorbește Biblia. Urme despre aceasta aflăm în Biblie unde se zice, că pe când pământul era nevăzut și nedesăvârșit încă, când totul era ascuns în întunec, spiritul Domnului plutea pe de-asupra apei — iar acest spirit era simbolizat printr'o pasăre.

Străvechii slavi păgâni credeau, că lumea s'a creat dintr'un ou. Legenda aceasta este cunoscută și la Ruși, Poloni și Cehi, și la alte popore slave. Cosmogonia încă derivă lumea dintr'un ou. Caosul, din care s'a desfăcut lumea, era închis într'un ou, care crepându-se în două, dintr'o parte s'a născut bolta cerească, din cealaltă parte pământul. Aceasta este ce la popoarele străvechi a dat însemnătate oului, din care causă păgânii considerau oul drept cel mai însemnat dar.

Persii d. e. își dăruiau în ziua anului nou ouă roșii, tot așa cum își dăruiesc în zilele noastre creștinii la Paști. Scriitorul roman Plinius spune, că cu ocaziunea sărbătorilor mai mari, a jocurilor și diferitelor rituali, era în uz la Romani împărțirea de ouă ca dar. E de interes să se știe, din ce cauză darurile în ouă se fac la creștini tocmai la Paști și nu la alte sărbători?

Una din cauze este a se căntă. firește, în aceea, că sărbătoarea Paștilor este în sine expresiunea trecerei din moarte la viață, iar oul încă este simbolul morții și vieții.

Un scriitor oriental caracterizează astfel însemnătatea oului Paștilor.

În taina oului se află viața cea nouă, el servește deci de simbol al învierii lui Hristos; colorarea roșie, înseamnă sângele. Creștinii de mai târziu nu foloseau la Paști numai ouă vopsite cu o culoare, ci încrustau în coaja ouălor diferite litere și făceau pe ele și diferite figuri. La început deseurile acestea aveau caracter pur religios d. e. inițialele numelui lui Isus Hristos, învierea lui, fecioara Maria, ingeri, biserici, cruci, clopote, odăjdii etc. Numai mai târziu eră în modă a se desena pe ouele roșii flori și alte figuri profane. Ba mai în urmă cultul ouălor de Paști și-a pierdut așa de mult din originalitate, încât în loc de ouă naturale au venit la modă darurile în zaharicale ovale, săpunuri și alte obiecte în formă de ou.

Cultul ouelor naturale de Paști este dezvoltat mai ales în orient, deși e cunoscut și la popoarele apusene, ca Francezii, Germanii, etc. La Slavi încă e foarte dezvoltat acest cult, mai ales la așa numiții Ruși mici. La aceștia locuitorii mănăstirilor tăcute sunt adevărați artiști în înfrumusețarea oului de Paști. În muzeul din Praga se poate vedea o bogată colecțiune de ouă de Paști.

„G. T.“

Varietăți

Deputat sinodal din cler s'a ales în cercul Bozovicu Părintele *Dimitrie Bogoeviu*, paroh în Bănia.

† **Maria Cioloca**, văduva fostului preot Florea Cioloca din Târnova, a adormit în Domnul Luni în 20 Martie v. a. e. în frumoasa etate de 83 ani. Înormântarea a avut loc Miercuri în 22 Martie, petrecută fiind la înormânt de iubirea număroșilor ei copii și nepoți, precum și de țetrea comună. Defuncta a fost mama preoților Teodor Cioloca, paroh și asesor consistorial din Șipet și Florea Cioloca din Poiana. Cât a trăit a fost un model de stărnornicie neînfrântă în cele bune, și de evlavie și iubire față de biserică, precum și de o rară bunătate de inimă față de orice suflet pe acest pamânt. În aceste însușiri nobile s'a nizuț să-și crească toți copiii. — Fie-i țărana ușoară și memoria binecuvântată!

Părăstas. Ni-se comunică, că (Mercuri) în 22 Martie 1906 st. v. s'a ținut părăstas în comuna Domașnia pentru pomenirea sufletului repozatei preotese Marița, soția Mult On. Domn paroh și asesor consistorial George Pepa. Serviciul divin a fost săvârșit de P. On. protop Ioan Pepa, asistat de părintele lui George Pepa și ginerile acestuia Simion Răsvan. Și de astă dată ca și la petrecerea la cele eterne, locuitorii comunei Domașnia în frunte cu inteligența și școlarii dela ambele școale conduși de corpul învățătoresc au dat onorul convenit iubitei lor matroane.

Clubul român din Viena ne trimite următoarea scrisoare: Suntem convinși, că apreciați după merit însemnătatea Expoziției naționale, care se va deschide în curând în capitala țării Românești. Momentul, când un popor își sărbătorește 1800 de ani

de existență glorioasă, când majoritatea poporului își serbează aniversarea independenței și suirea pe tron a unei dinastii mărețe, în frunte cu un cap luminat și viteaz, momentul acesta trebuie preamărit în istoria neamului nostru cu pompa și vrednicia cuvenită. Expoziția, care se va organiza din acest prilej, ne va da putința să ne arătăm forța de vitalitate ca popor, ca neam, ce voește și poate țineă pas cu Occidentul dezvoltat mai bine și mai norocos în urma împrejurărilor mai favorabile. Deoarece Expoziția va fi un punct însemnat în istoria dezvoltării noastre culturale, fiind o dovadă vie, prin secțiunea retrospectivă despre trecutul nostru, prin secțiunea economică și culturală despre viitorul nostru și deoarece ce e de dorit ca toată suflarea românească să-și dea o icoană fidelă a stării sale actuale, credem că cu atât mai mult societățile noastre nu pot să nu participe la această măreață Expoziție. „Clubul român“ din Viena, în numele căruia vorbim, a intrat în legături directe cu factorii competenți din București și a obținut învoirea de a ridică un „Pavilion al Societăților române afară de Regat“. Dragostea și bunăvoința, cu care a fost primită ideea ne-au îmbărbătat și ne-au îndemnat să facem apelul acesta. Ne adresăm deci către toate societățile: 1. culturale, 2. asociațiunile de femei, 3. societăți academice, 4. de cântări, 5. de gimnastică, 6. de agricultură, 7. de meserii și industrie, 8. cărniuri, 9. societăți de lectură, 10. de înormântare și către toate societățile „românești“, cari mai există în *Ungaria, Bucovina, Basarabia, Macedonia* și ori unde se mai află astfel de societăți (afară de regatul român) și le rugăm să ne trimită în timp de 3 săptămâni (până la 25 Aprilie st. n.) datele și obiectele, cari le înșirăm mai jos: 1. *Statute și regulament*, 2. *Rapoarte anuale*, 3. *O Monografie*¹ a institutului (istoricul Societății dela înființare până în timpul de față), 4. *Fotografiile comitetelor, albumuri*, 5. *Publicațiuni* și tot ce ar putea interesa Societatea (premiu, diplome, insignii). Vă rugăm deci din nou și cu insistență să ne înormoșințați cât mai curând despre participarea D-Voastră și despre obiectele, cari doriți să le expuneți. Totodată dorim ca și societatea D-Voastră să fie reprezentată la inaugurarea festivă a Expoziției printr'o deputație de cel puțin doi membri². În cazul cel mai rău veți binevoi a denumi pe cineva din București ca reprezentant. Vă rugăm să ne înormoșințați și despre aceasta. Deoarece întreaga întreprinderea e împreunată cu spese sunteți rugați să trimiteți și un mic ajutor bănesc (minimum 20 coroane) pentru acoperirea speselor necesare. Tot ce privește „pavilionul Societăților românești afară de Regat“ este a se adresă d-lui *Dr. Sterie N. Ciurcu*, medic, Wien IX/2 Pel kangasse 10. Cu deosebită stimă și dragoste frățească: pentru „Clubul român“ **Dr. St. N. Ciurcu**, prezident, **Horia Petra-Petrescu**, secretar.

¹ Sau dacă nu date statistice pentru tabellele statistice, ce se vor construi în pavilion.

² Ziua respectivă Vă vom înormoșința-ți la timpul său.

Societatea română de cântări și muzică din Caransebeș aranjează o *petrecere împreună cu concert și teatru*, la 9/22 Aprilie a. c. (Dumineca Tomii) în sala cea mare a otelului „Pomul verde”. Începutul la 8 oare seara. Prețul de intrare: Rangul I. 3 cor., Rangul II 2 cor., Rangul III 1 cor. 50 fil., Loc de stat 1 coroană. Oferte maritimose se primesc cu mulțumită și se vor evita pe cale ziaristică. Program: 1. *Carol IX* de G. Coșbuc, declamată de D-l Pavel T. Păscu. 2. *Ilustrațiunea română*, de Carol R. Karrasz, executată la pian de D-șoara Lela Marin. 3. „*Știință și poezie*”, conferință de D-l Ilie Minea. 4. „*Piatra din casă*”, comedie într-un act de V. Alexandri, localizată. Persoanele: Grigori Pâlcu, mare proprietar D-l V. Mariția. Nicu, fiul său D-l Const. Călțun jun. Zamfira, văduvă D-na P. Borșun. Mărioara, fiica Zamferei D-șoara Rîți Biju. Leonil D-l Petru Borșun. Dr. Franz Birman, medic D-l Traian Ionașiu. Ioana, servitoare D-șoara L. Radulovicu. Un fecior * * *

— **Invitare.** Corul plugarilor din Curtea, sub conducerea învățătorului Ioan S. Caba, aranjează *Concert* în sala otelului „Regele ungar” din Făget, Luni a doua zi de Paști în 3 (16) April a. c. Prețul intrării de persoană 1 Cor. Venitul curat este destinat în favorul corului. Maritimosele suprasolviri se vor cuita ziaristice. Începutul la 8 oare sara. Comitetul aranjator. Program: 1. I. Vidu: „Hristos a înviat”. 2. G. Musicescu: „Pre tine urăsc...” 3. G. Musicescu: „Stăncuța”. 4. I. Vidu: a) „Nu-mi place”, b) „Îmi place”. 5. P. Ciorogariu: „Mândra mea de astă vară”. 6. I. Vidu: „Păc!” 7. T. Lugojan: „Dorul” cu solo de bariton cântat de * * *. 8. N. Magdu: „Nușca”. 9. G. Cucu: „Frunză verde cimbrisor”. 10. I. Mureșan: „Trecu-i valea”. 11. D. G. Kiriac: „Morarul”. 12. I. Vidu: „Răsunetul Ardealului” cu solo de mezzo sopran cântat de....

Adunarea ordinară de primăvară a reprezentanței Comunității de avere e convocată pe 18 Aprilie 1906. Ordinea zilei e următoarea: 1. Dare de samă despre întâmplările și dispozițiunile mai însemnate dela ultima adunare generală. 2. Socoțile anuale ale Comunității de avere pe anul 1905. 3. Propunere referitoare la întemeierea unei economii de model în Caransebeș pentru promovarea prăsilii de vite. 4. Cumpărarea unei părți de pământ în ținutul „Poiana Mărului.” 5. Schimbul caselor proiectat între Comunitatea de avere și între dieceza gr. or. rom. din Caransebeș și cauza hotelului proiectat în Băile Herculane. 6. Rugarea lui Iosif Stoianel și soții în cauza schimbării statutului organic al Comunității de avere. 7. Rugarea fostului magistrul silvanal al Comunității de avere pentru acordarea unei penziuni. 8. Propunere referitoare la descrierea daunelor silvanale neîncasabile. 9. Tarifa produselor silvanale pe anul 1907. 10. Contractul încheiat cu anteprenorul

Iuliu Holczner referitor la exploatarea pădurii „Valea rea” din ținutul comunei Mărul. 11. Contractul încheiat cu firma Văduva E. Milch și G. Milch referitor la exploatarea pădurii „Sferdin” din ținutul comunei Mehadia. 12. Contractul încheiat cu firma I. Eissler și frații referitor la exploatarea de 10.000 copaci de fag din pădurea „Bradul moșului” în ținutul comunei Teregoava. 13. Contractul încheiat cu anteprenorul Carol Schwab referitor la exploatarea petrăriilor foresteriei din Ohababistra. 14. Ofertul anteprenorului Francisc Lukács referitor la exploatarea pădurilor Comunității de avere situate în ținutul comunei Borlova. 15. Propunerea referitoare la schimbarea statutului disciplinar al amploiaților Comunității de avere. 16. Eventuale propuneri ale comitetului. 17. Suplici încurse mai târziu. 18. Alegerea unor reprezentanți pentru autentificarea protocolului.

Bibliografii

Luceafărul, revistă pentru literatură și artă, ce apare de două ori pe lună în Budapesta (IV Strada Molnár nr. 10) sub direcția d-lor Alexandru Ciura, Octavian Goga și Octavian C. Tăslănanu, An. V. Nr. VI, are următorul cuprins: Octavian Goga: *Singuri*, *Fasma*; *Raze și unde*, *Și-i destul* (poezii) I. Ciocârlan: *Dragoste*. (Fragment din novela: *Ursitul*), V. E. Moldovan: *Pintea Viteazul* (Dramă istorică în trei acte), A. Esca: *Primăvara* (poezie), Y: *Cugetări*, V. Loichița: *Pastel* (poezie), Dr. S. P.: *Foi răzlețe*, Ion Gorun: *Grauntele*, I. Lupaș: *Dări de seamă* etc. — Ilustrațiuni: *Interiorul bisericii gr. or. din Gurariu în cursul serviciului divin, casa lui Iancu, Băeți din Susmevița, Ferărie din Letai* (Istria. — Din colecția etnografică Dr. I. Popovicu).

A apărut în tipografia diecezană Nr. 8 al revistei „**LCURUL**” cu redactarea profesorului nostru Iosif Bălan de următorul cuprins: *Primăvara. Partea economică*: 1. Valoarea lucrului. 2. Din stupărit. Îngrijirea vitelor pe timpul căldurii de vară. 4. Săditul vitelor de viie americană, îngrășatul cu gunoie. Peronospora. 5. Anunț. — *Partea literară*: 6. Comerțul în Caransebeș în trecut. 7. Diverze. — Poșta redacțiunii. — Piața din Caransebeș.

Predici sau învățăături la toate Duminecile și sărbătorile anului culesse de Petru Maior de Dicio-Sân-Mărtin. Editate acum întâi dată cu litere latinești de Dr. Elie Dăian paroh și protopop. Partea I. Cuprinzând 11 predici: Dela Dumineca Vameșului și farizeului până la Vinerea mare a patimeior. Prețul 1 cor. Cluj Tipografia „Carmen” Petru P. Barițiu. 1906.

Licitațiune minuendă

Pe baza încuviințării Veneratului Consistoriu diecezan ddto 25-lea Maiu 1905. Nro 1346 E ex 1905 se eserie licitațiune minuendă pentru facerea vălăelor de tinichea în jurul strașinei bisericeii din comuna **Bozoviciu** protopresbiteratul Mehadiei pe ziua de 8-lea Aprilie st. n. a. c. la 11 oare antemeridiane în biserica din loc.

Prețul de esclamar e 248 coroane 64 fileri. Reflectanții vor avea înaintea de licitațiune a depune vadiul de 10%.

Specificarea de spese și măsură se poate vedea la oficiul parohial din loc.

Bozoviciu în 10 Martie 1905.

[27] 2—3

Nicolae Bihoiu

preot ca preș. comit. parohial.

Concurse

Pentru ocuparea postului vacant de *învățătoare*, la clasa școlii de fete gr. or. române din **Lugoj**, susținută din fundațiunea „Ana Alexandroivici” se eserie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumente sunt:

1. Salariu și bani de cortel 1000 cor.
2. Pentru conferințe 30 cor.

3. Pentru scripturistica 10 cor.

Recurentele au să-și subștearnă rugării instruate cu documentele prescrise la adresa presidentului Dr. George Popoviciu.

Dat din ședința epitropiei fundaționale ținută la 15/28 Decembre 1905.

[25] 3—3

Epitropia fundațională.

Pentru întregirea definitivă a postului vacant de *învățătoare* la școllele capitale gr. or. române din **Lugoj**, se eserie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”

Emolumente:

1. Salar în bani gata 860 cor.
2. Pentru cvartir 240 cor.
3. Spese de conferințe 20 cor.
4. Scripturistica 10 cor.

Recurentele au a-și subșterne recursele lor — adresate comitetului parohial din Lugoj — Oficiului protopresbiteral gr. ort. român din Lugoj.

Lugoj din ședința comitetului parohial ținută în 15/28 Noemvrie 1905.

[26] 3—3

Dr. George Popoviciu m. p. **Mih. Gașpar** m. p.
preșident. notar.

În conștelegere cu oficiul protopresbiteral.

„SALVATORIA” INTREPRINDERE DE CREDIT VERȘET (VERSEGZ) Str. Petöfi 69.

Împrumuturi-Hipotecare
pe pământuri și edificii:

3¹/₂ 5³/₄ 0

Pe lângă întabulare cu durată de 10—70 ani. Banca n'are dreptul a abzice împrumutul datorășul însă ori și când poate replăți restul.

Credit-Personal
pentru funcționari, comerțianți și industriași.

0 6-7 !

Pe lângă prenotare pe salar, giranti ori deposit de hărți de valoare. Pe restimp de 2—20 ani.

Convertire favorabilă al împrumuturilor vechi și scumpe. — Legături avantajoase cu primele bănci din țeară (între altele și cu institute renumite din Sibiu) și externitate. — Prospecte și informațiuni pe lângă marcă pentru răspuns. — Reprezentanți reali primim în toate comunele.

10—26 [56]

Dela Librăria diecezană din Caransebeș se pot procura cărțile

a) AUTORII CLASICI

	Cor.		Cor.
Alexandri V. — Poesii	1.50	Eminescu M — Geniu pustiu	2.—
— Teatru, vol. I.	1.50	— " — Poesii postume	1.50
— Teatru, „ II.	1.50	— Scrieri politice și literare	2.—
— Teatru, „ III.	1.50	— Literatură populară	1.50
— Prosă	1.50	Filmou N. — Ciocoi vechi și noi	1.50
Alexandrescu Gr. — Versuri și proză	1.25	Ispirescu P. — Legende sau basmele Rom.	1.50
Bălcescu N. — Ist. Rom. sub M.-Viteazul	1.50	Negruzzi C. — Proză	1.50
Bolintineanu D. — Poesii	1.50	Odohescu Al. — Vol. I. Opere complete	1.50
Creangă I. — Opere complete	1.50	Pann Anton. — Opere complete	1.50

b) AUTORII CONTIMPORANI

	Cor.		Cor.
Aldea Sandu. — În urma plugului	1.50	Sadoveanu M. — Șoimii	1.50
— Drum și popas	1.25	— Povestiri din războiu	2.—
Bârsan Z. — Visuri de noroc	2.—	— Floare-Oflită (roman)	2.—
Beldicean N. N. — Chipuri dela mahala	1.50	— Amintirile căprarului Gheorghită	2.—
Boureaun Eug. — Povestiri din copilărie	1.50	— Crășma lui moș-Precu	2.—
Chendi H. — Studii	2.50	— Dureri înăbușite	2.—
— Foiletoane	2.50	Hodoș Constanța. — Frumos	1.50
— Fragmente	2.50	Iorga N. — Cuvinte adevărate	2.50
Coatu N. Gr. — Din viața țărănească	1.—	— Drumuri și orașe din România	2.50
Cunțan Maria — Poesii	1.25	— Sate și mănăstiri din România	2.50
Delatissima Corn. Ioana — 100 basme pentru copii	2.50	— Pe drumuri depărtate	1.50
Emilgar Gârlean. — Bătrânii	1.50	— Neamul românesc în Bucovina	2.50
Flaminariu C. — Tainele cerului (tr. d. H. G. Lecca).	1.50	— Neamul românesc în Ardeal și țara ungurească. 2 volume à	2.50
Genlis D-na (de). Povestiri mor. p. tinerețe	1.50	— Gânduri și sfaturi ale unui om ca oricare altul	1.50
Gorun Ion — Taina a șasea	1.50	— Ștefan-cel-Mare și Mihaiu-Viteazul	—50
Grigorovitză Em. — Chipuri și graiuri din Bucovina	2.50	— Ist. Românilor în chipuri și icoane	2.50
Papahagi N. și Jules Brun. — Moșneagul dela munte	1.50	Iosif St. O. — Din zile mari	2.—
Paul Augustin. — Între Someș și Prut	1.50	— Credințe	1.50
Petrescu-Petra N. — Ilie Marin	1.50	Lecca G. H. — Poesii	1.50
Pop Vasile. — Râs și plâns	1.50	Livescu Florea Marin. — Nu se cuvine!	1.50
— Domnița Viorica	2.—	Manolache-Holda I. — Fete	1.50
Popovici C. Aurel — Vorbe înțelepte	1.50	Scrob C. — Rouă și brumă	1.50
Rosetti R. D. (Max). — Între Capșa și Palat	2.—	Scurtu Aurel — Călăuza stațiilor Bal- neare și Climaterace din România	2.50
Rutenisarea Bucovinei	3.50	Slavici I. — Vatra părăsită	2.—
Sadoveanu M. — Povestiri	1.50	— Din bătrâni	2.50
		Teodoru A. Gh. — Din viața marinarului	1.50
		Voinești-Brătescu I. — Nuvele și schițe	1.50